

โรคเอดส์ (AIDS) คืออะไร

โรคเอดส์ หรือ โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Acquired Immune Deficiency Syndrome - AIDS) เป็นกลุ่มอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นเพราะร่างกายได้รับเชื้อไวรัสเอชไอวี (HIV) ซึ่งจะเข้าไปทำลายเม็ดเลือดขาว ที่เป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันโรค ทำให้ภูมิคุ้มกันโรคลดน้อยลง จึงทำให้ติดเชื้อโรคฉวยโอกาสแทรกซ้อนเข้าสู่ร่างกายได้ง่ายขึ้น เช่น วัณโรคในปอด หรือต่อมน้ำเหลือง เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อรา โรคผิวหนังบางชนิด หรือเป็นมะเร็งบางชนิดได้ง่ายกว่าคนปกติ ซึ่งสาเหตุของการเสียชีวิตมักเกิดขึ้นจากโรคติดเชื้อฉวยโอกาสต่างๆ เหล่านี้ ทำให้อาการจะรุนแรงและเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันโรคเอดส์มีการตรวจพบทั่วโลก และประมาณการว่ามีผู้เสียชีวิตเนื่องจากโรคเอดส์ อย่างน้อย ๒๕ ล้านคน ตั้งแต่ถูกค้นพบในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ (ค.ศ. ๑๙๘๑) นับเป็นโรคที่มีอันตรายสูงโรคหนึ่งของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ

เอดส์ติดต่อกันได้อย่างไร

๑. การร่วมเพศ โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย ไม่ว่าจะชายกับชาย ชายกับหญิง หรือหญิงกับหญิง ทั้งช่องทางธรรมชาติ หรือไม่ธรรมชาติ ก็ล้วนมีโอกาสติดโรคนี้ได้ทั้งสิ้น และปัจจัยที่ทำให้มีโอกาสติดเชื้อมากขึ้น ได้แก่ การมีแผลเปิด และจากข้อมูลของสำนักระบาดวิทยาประมาณร้อยละ ๘๔ ของผู้ป่วยเอดส์ ได้รับเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์

๒. การรับเชื้อทางเลือด

- ใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ มักพบในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด และหากคนในกลุ่มนี้ติดเชื้อ ก็สามารถถ่ายทอดเชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ได้อีกทางหนึ่ง

- รับเลือดในขณะที่ผ่าตัด หรือเพื่อรักษาโรคเลือดบางชนิด ในปัจจุบันเลือดที่ได้รับบริจาคทุกขวด ต้องผ่านการตรวจหาการติดเชื้อเอดส์ และจะปลอดภัยเกือบ ๑๐๐%

๓. ทารก ติดเชื้อจากแม่ที่ติดเชื้อเอดส์ การแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูก ผู้หญิงที่ติดเชื้อเอดส์ หากตั้งครรภ์ และไม่ได้รับการดูแลอย่างดี เชื้อเอช ไอ วี จะแพร่ไปยังลูกได้ ในอัตราร้อยละ ๓๐ จากกรณีเกิดจากแม่ติดเชื้อ จึงมีโอกาสที่จะรับเชื้อเอช ไอ วี จากแม่ได้

เอดส์ มีอาการอย่างไร

ระยะที่ ๑ : ระยะที่ไม่มีอาการอะไร

ภายใน ๒-๓ อาทิตย์แรกหลังจากได้รับเชื้อเอดส์เข้าไปราวร้อยละ ๑๐ ของผู้ติดเชื้อจะมีอาการคล้ายๆ ไข้หวัด คือ มีไข้ เจ็บคอ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ต่อมน้ำเหลืองโต ผื่นตามตัว แขน ขาชาหรืออ่อนแรง เป็นอยู่ราว ๑๐-๑๔ วัน ก็จะหายไปเอง ผู้ป่วยส่วนใหญ่อาจไม่สังเกต นี่ก็อาจเป็นไข้หวัดธรรมดาทั่วๆ ไป สัปดาห์ภายหลังจากติดเชื้อ ถ้าตรวจเลือดจะเริ่มพบว่ามีการติดเชื้อเอดส์ได้ และส่วนใหญ่จะตรวจพบว่ามีเลือดเอดส์บวกภายใน ๓ เดือนไปแล้ว โดยที่ผู้ติดเชื้อจะไม่มีอาการอะไรเลยเพียงแต่ถ้าไปตรวจก็จะพบว่าภูมิคุ้มกันต่อไวรัสเอดส์อยู่ในเลือดหรือที่เรียกว่า เลือดเอดส์บวก ซึ่งแสดงว่ามีการติดเชื้อเอดส์เข้าไปแล้ว ร่างกายจึงตอบสนองโดยการสร้างโปรตีนบางอย่างขึ้นมาทำปฏิกิริยากับไวรัสเอดส์ เรียกว่า แอนติบอดี(antibody) เป็นเครื่องแสดงว่าเคยมีเชื้อเอดส์เข้าสู่ร่างกายมาแล้วแต่ก็ไม่สามารถจะเอาชนะไวรัสเอดส์ได้คนที่มีการติดเชื้อเอดส์บวกจะมีไวรัสเอดส์อยู่ในตัวและสามารถแพร่โรคให้กับคนอื่นได้ น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของคนที่ติดเชื้ออาจต้องรอถึง ๖ เดือนกว่าจะมีเลือดเอดส์บวกได้ ดังนั้นคนที่มีความเสี่ยงมา ผู้ติดเชื้อบางรายอาจมีต่อมน้ำเหลืองตามตัวโตได้ โดยโตอยู่เป็นระยะเวลานานๆ คือเป็นเดือนๆ ขึ้นไป ซึ่งบางรายอาจคลำพบเอง หรือไปหาแพทย์แล้วแพทย์คลำพบ ต่อมน้ำเหลืองที่โตนี้มีลักษณะเป็นเม็ดกลมๆ แข็งๆ ขนาด ๑-๒ เซนติเมตร อยู่ใต้ผิวหนังบริเวณด้านข้างคอทั้ง ๒ ข้าง ข้างละหลายเม็ดในแนวเดียวกัน คลำดูแล้วคลาย ลูกประคำที่คอไม่เจ็บ ไม่แดง นอกจากที่คอต่อมน้ำเหลืองที่โตยังอาจพบได้ที่รักแร้และขาหนีบทั้ง ๒ ข้าง ต่อมน้ำเหลืองเหล่านี้จะเป็นที่พักพิงในช่วงแรกของไวรัสเอดส์โดยไวรัสเอดส์จะแบ่งตัวอย่างมากในต่อมน้ำเหลืองที่โตเหล่านี้

ระยะที่ ๒ : ระยะที่เริ่มมีอาการหรือระยะที่มีอาการ สัมพันธ์กับเอดส์

เป็นระยะที่คนไข้เริ่มมีอาการ แต่อาการนั้นยังไม่มาก ถึงกับจะเรียกว่าเป็นโรคเอดส์เต็มขั้น อาการในช่วงนี้อาจเป็นไข้ หนาวสั่น น้ำหนักลด หรือท้องเสียเรื้อรัง โดยไม่ทราบสาเหตุ นอกจากนี้อาจมีเชื้อราในช่องปาก , งูสวัด , เริ่มในช่องปาก หรือ อวัยวะเพศ ผื่นคันตามแขนขา และถ้าตัวคล้ายคนแพ้น้ำลายยุง จะเห็นได้ว่า อาการที่เรียกว่าสัมพันธ์กับเอดส์นั้น ไม่จำเพาะสำหรับ โรคเอดส์เสมอไป คนที่เป็นโรคอื่นๆ ก็อาจมีไข้ น้ำหนักลด ท้องเสีย เชื้อราในช่องปาก งูสวัด หรือเริ่มได้ ดังนั้นจึงไม่ใช่ว่าถ้ามีอาการ เหล่านี้จะต้องหมายความว่าติดเชื้อเอดส์ไปทุกราย ถ้าสงสัยควรปรึกษา แพทย์และตรวจเลือดเอดส์พิสูจน์

ระยะที่ ๓ : ระยะโรคเอดส์เต็มขั้น หรือที่ภาษาทางการแพทย์ เรียกว่าโรคเอดส์

เป็นระยะที่ภูมิคุ้มกันของร่างกายเสียไปมากแล้วผู้ป่วย จะมีอาการของการติดเชื้อจำพวกเชื้อฉวยโอกาสบ่อยๆและเป็น มะเร็งบางชนิดเช่นแคโปซิซาร์โคมา(Kaposi'ssarcoma)และมะเร็ง ปากมดลูก การติดเชื้อฉวยโอกาสหมายถึงการติดเชื้อที่ปกติมี ความรุนแรงต่ำไม่ก่อโรคในคนปกติแต่ถ้าคนนั้นมีภูมิคุ้มกันต่ำลง เช่นจากการเป็นมะเร็งหรือจากการได้รับยาละทำให้เกิดวัณโรคที่ ปอดต่อมน้ำเหลืองดับหรือสมองได้ รองลงมาคือเชื้อพยาธิที่ชื่อ ว่านิวโมซิส-ติส-คารินีไอ ซึ่งทำให้เกิดปอดบวมขึ้นได้(ไข้ ไอ หายใจ เหนื่อยหอบ) ต่อมาเป็นเชื้อราที่ชื่อ คริปโตคอคคัสซึ่งทำให้เยื่อหุ้ม สมองอักเสบ มีอาการไข้ ปวดศีรษะ ซึมและอาเจียน นอกจากนี้ยังมีเชื้อฉวยโอกาสอีกหลายชนิด เช่นเชื้อพยาธิที่ทำให้ท้องเสีย เรื้อรัง และเชื้อซัยโตเมก กะโลไวรัส (CMV) ที่จอตตาทำให้ตาบอด

หรือที่ถ้าใส่ทำให้ปวดท้อง ท้องเสีย และถ่ายเป็นเลือดเป็นต้นใน ภาวะเหนือตอนบน มีเชื้อราพิเศษ ชนิดหนึ่งชื่อ เพนนิซิเลีย มาร์ เนฟฟิโอ ชอบทำให้ติดเชื้อที่ผิวหนัง ต่อมน้ำเหลืองและมีการติดเชื้อ ในกระแสโลหิตแคโปซี ซาร์โค มา เป็นมะเร็งของผนังเส้นเลือดส่วน ใหญ่จะพบตามเส้นเลือดที่ผิวหนัง มีลักษณะเป็นตุ่มนูนสีม่วง แดงๆ บนผิวหนัง คล้ายจุดห้อเลือด หรือไฟ ไม่เจ็บไม่คันค่อยๆ ลามใหญ่ ขึ้น ส่วนจะมีหลายตุ่ม บางครั้งอาจแตกเป็นแผล เลือดออกได้ บางครั้งแคโปซีซาร์โคมา อาจเกิดในช่องปากในเยื่อบุทางเดิน อาหาร ซึ่งอาจทำให้มีเลือดออกมากๆ ได้ นอกจากนี้ ผู้ป่วยอาจเป็น มะเร็งต่อมน้ำเหลือง หรือมะเร็งปากมดลูกได้ ดังนั้นผู้หญิงที่ติดเชื้อ เอดส์จึงควรพบแพทย์เพื่อตรวจมะเร็งปากมดลูกทุก ๖ เดือน ในแต่ ละปีหลังติดเชื้อเอดส์ร้อยละ ๕-๖ ของผู้ที่ติดเชื้อจะก้าวเข้าสู่ระยะ เอดส์เต็มขั้นส่วนใหญ่ของคนที่เป็นโรคเอดส์เต็มขั้นแล้ว จะเสียชีวิต ภายใน ๒-๔ ปี จากโรคติดเชื้อฉวยโอกาสที่เป็นมาก รักษาไม่ไหว หรือโรคติดเชื้อที่ยังไม่มียาที่จะรักษาอย่างได้ผล หรือเสียชีวิตจาก มะเร็งที่เป็นมาๆ หรือค่อยๆ ซบเซาหมดแรงไปในที่สุด

ป้องกันตัวเอง ไม่ให้ติดเชื้อเอดส์ ได้อย่างไร

- ๑.รักเดียว ใจเดียว หากจะมีเพศสัมพันธ์กับหญิง ควรใช้ถุงยาง อนามัยทุกครั้ง ที่มีเพศสัมพันธ์
- ๒.ขอรับบริการปรึกษา เรื่อง โรคเอดส์ ก่อนแต่งงาน และก่อนที่ จะมีบุตรทุกท้อง
- ๓.ไม่ติ่มเหล้า และงดใช้สารเสพติดทุกชนิด

ความรู้เรื่อง โรคเอดส์

จัดทำโดย

เทศบาลเมืองแฉะเม

อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี